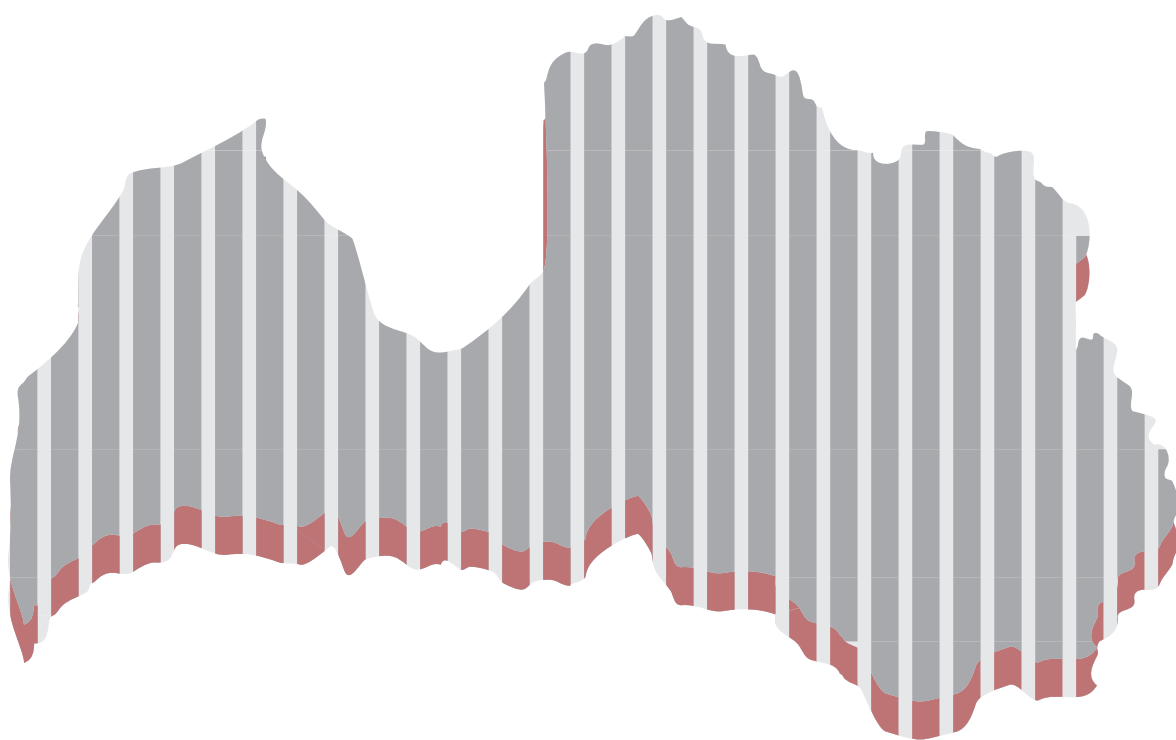

Grozījumi likumā «Par valsts pensijām»

**Informatīvais materiāls sagatavots parakstu vākšanai par
1999. gada 5. augusta Saeimā pieņemtā likuma
«Grozījumi likumā «Par valsts pensijām»»
nodošanu tautas nobalsošanai**

S A L Ī D Z I N O Š Ā T A B U L A

Panti vai to daļas, kuras mainīsies, ja stāsies spēkā 1999. gada 5. augusta likums «Grozījumi likumā «Par valsts pensijām»», izceltas sarkanā krāsā.
Ja likuma esošajā tekstā ir grozījumi, tas ir sadalīts divās slejās:
pa kreisi — spēkā esošā likuma teksts, pa labi — jaunā redakcija.

Latvijas Republikas likums «Par valsts pensijām»*

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) apdrošināšanas stāžs – pilnos gados izteikts laika periods, kurā persona pati ir izdarījusi vai par to ir izdarītas (pati ir izdarījusi un par to ir izdarītas) sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- 2) sociāli apdrošinātā persona (turpmāk – apdrošinātā persona) – persona, kura atbilstoši likumam «Par valsts sociālo apdrošināšanu» pati ir izdarījusi vai par to ir izdarītas (pati ir izdarījusi un par to ir izdarītas) sociālās apdrošināšanas iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai;
- 3) sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai (turpmāk – apdrošināšanas iemaksas) – regulāras iemaksas, ko izdara darba devējs vai apdrošinātā persona pati vai kas tiek finansētas no valsts pamatbudžeta vai attiecīgajiem sociālās apdrošināšanas speciālajiem budžetiem;
- 4) apdrošināšanas iemaksu alga – ienākumi, no kuriem izdarītas sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- 5) apdrošināšanas iemaksu algas indekss – kārtējā un iepriekšējā gada apdrošināšanas iemaksu algu summu attiecība.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

2. pants. Likuma uzdevums

Šā likuma uzdevums ir noteikt:

- 1) uz apdrošināšanas iemaksām balstītas valsts obligātās pensiju apdrošināšanas sistēmas principus;
- 2) kārtību, kādā valsts sociālās apdrošināšanas pensiju nodrošina vecuma, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma gadījumā.

* Likuma «Par valsts pensijām» teksts (pieņemts 02.11.95., izsludināts 23.11.95., stājies spēkā 01.01.96.) sniegts ar grozījumiem, kas pieņemti 06.11.96., izsludināti 26.11.96.; pieņemti 27.12.96., izsludināti 07.01.97.; pieņemti 22.05.97., izsludināti 03.06.97.; pieņemti 20.11.97., izsludināti 05.12.97.; pieņemti 21.10.98., izsludināti 05.11.98.; pieņemti 22.04.99., izsludināti 06.05.99., kā arī ar sarkanu krāsu atzīmēti 05.08.99. pieņemtie grozījumi.

3. pants. Tiesības uz valsts sociālās apdrošināšanas pensiju

Tiesības uz valsts sociālās apdrošināšanas pensiju (turpmāk – valsts pensija) saskaņā ar šā likuma nosacījumiem ir personām, kas bijušas pakļautas valsts obligātajai pensiju apdrošināšanai.

4. pants. Valsts obligātajai pensiju apdrošināšanai pakļautās personas

Izslēgts ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

5. pants. Gada ienākums, no kura tiek izdarītas sociālās apdrošināšanas iemaksas, un šo iemaksu apjoms

Izslēgts ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

6. pants. Līdzekļi valsts pensiju izmaksāšanai

Izslēgts ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

7. pants. Valsts pensiju veidi

Saskaņā ar šo likumu ir šādi valsts pensiju veidi:

- 1) vecuma pensija;
- 2) invaliditātes pensija;
- 3) apgādnieka zaudējuma pensija.

8. pants. Apmēra ziņā lielākās valsts pensijas piešķiršana

Apdrošinātajai personai, kurai vienlaikus ir tiesības uz dažāda veida valsts pensijām, piešķirama apmēra ziņā lielākā valsts pensija. Pensiju var pieprasīt jebkurā laikā bez termiņa ierobežojuma, tiklīdz radušās tiesības uz to.

9. pants. Valsts pensijas piešķiršanai nepieciešamais apdrošināšanas stāžs

- (1) Valsts pensijas apmērs ir atkarīgs no apdrošināšanas stāža.
- (2) Apdrošināšanas stāžu veido apdrošināšanas iemaksu periodi, kuru laikā:
 - 1) apdrošināšanas iemaksas izdarījis darba devējs vai apdrošinātā persona pati (darba devējs un apdrošinātā persona);
 - 2) apdrošinātā persona atzīta par invalīdu, nestrādā un par šo personu no invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta izdarītas apdrošināšanas iemaksas. Aprēķinot vecuma pensiju, minētās apdrošinātās personas invaliditātes laiks ņemams vērā tikai līdz vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanai;
 - 3) apdrošinātā persona saskaņā ar likumu «Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām» saņem sakarā ar slimību vai darbspēju zaudējumu slimības pabalstu vai atlīdzību par darbspēju zaudējumu un par šo personu no darba negadījumu speciālā budžeta izdarītas apdrošināšanas iemaksas. Apdrošinātā persona atzīta par invalīdu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, nestrādā un par šo personu no darba negadījumu speciālā budžeta izdarītas apdrošināšanas iemaksas. Aprēķinot vecuma pensiju, minētās apdrošinātās personas invaliditātes laiks ņemams vērā tikai līdz vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanai;
 - 4) apdrošinātā persona saņem bezdarbnieka pabalstu un saskaņā ar likumu «Par obligāto sociālo apdrošināšanu bezdarba gadījumam» par šo personu no nodarbinātības speciālā budžeta izdarītas apdrošināšanas iemaksas;
 - 5) persona, nebūdama darbā slimības dēļ, saņem slimības vai maternitātes pabalstu un par

šo personu no invaliditātes, maternitātes un slimības speciālā budžeta izdarītas apdrošināšanas iemaksas;

- 6) persona, kas sasniegusi 15 gadu vecumu un nav pakļauta obligātajai sociālajai apdrošināšanai Latvijas Republikā, brīvprātīgi pievienojusies pensiju apdrošināšanai un izdarījusi apdrošināšanas iemaksas.

(3) Ja apdrošināšanas iemaksas izdarītas no valsts pamatbudžeta, apdrošināšanas stāžu veido arī šādi apdrošināšanas iemaksu periodi:

- 1) obligātais aktīvais militārais dienests;
- 2) *Izslēgts ar 27.12.96. likumu.*
- 3) laiks bērna kopšanai, līdz viņš sasniedz pusotra gada vecumu;
- 4) laiks, kad persona, kuras laulātais (kam piešķirts diplomātiskais rangs saskaņā ar «Diplomātiskā un konsulārā dienesta likumu») pilda diplomātisko un konsulāro dienestu ārvalstīs, uzturas attiecīgajā ārvalstī kā diplomātisko un konsulāro dienestu pildošas personas laulātais.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu, 27.12.96. likumu un 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.97.

10. pants. Apdrošināšanas stāža apliecināšana

Apdrošināšanas stāžu apliecina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā uzkrātie dati, kas pierāda apdrošināšanas iemaksu izdarīšanu.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

II nodaļa

Tiesības uz vecuma, invaliditātes un apgādnieka zaudējuma pensiju

11. pants. Tiesības uz vecuma pensiju

(1) Tiesības uz vecuma pensiju ir sievietēm un vīriešiem, kuri sasnieguši 60 gadu vecumu un kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.

(2) Sievietēm, kuras sasniegušas 55 gadu vecumu, ir tiesības priekšlaicīgi saņemt vecuma pensiju, ja viņu apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.

(1) Tiesības uz vecuma pensiju ir sievietēm un vīriešiem, kuri sasnieguši 62 gadu vecumu un kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.

(2) Izslēgta ar 05.08.99. likumu.

12. pants. Vecuma pensijas aprēķināšana

(1) Vecuma pensiju aprēķina pēc šādas formulas:

$$P = K/G$$

P – gada pensija, kuras divpadsmitā daļa ir mēneša pensija;

K – apdrošinātās personas pensijas kapitāls, ko veido šīs personas personīgajā kontā reģistrētā apdrošināšanas iemaksu summa un ikgadējais kapitāla pieaugums.

Pensijas kapitāls ir atkarīgs no apdrošināšanas iemaksu algas indeksa, ko nosaka Labklājības ministrija;

G – laika posms (gados), par kuru no pensijas piešķiršanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa.

(2) Apdrošinātajām personām, kurām piešķirta vecuma pensija, sasniedzot šā likuma 11. panta pirmajā daļā minēto vecumu, pensijas apmērs nedrīkst būt mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu. Līdz šā likuma 11. panta pirmajā daļā minētā vecuma sasniegšanai pensijas apmērs nedrīkst būt mazāks par 80 procentiem no valsts noteiktā sociālā nodrošinājuma pabalsta.

(2) Apdrošinātajām personām, kurām piešķirta vecuma pensija, sasniedzot šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu, pensijas apmērs nevar būt mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, ja apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem.

(3) Apdrošinātā persona katru gadu saņem informāciju no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras par tās personīgajā kontā reģistrēto pensijas kapitālu.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.05.97. likumu un 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

13. pants. Pensijas aprēķināšanai piemērojamais laika periods (gados), par kuru no pensijas piešķiršanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa

Ministru kabinets, pamatojoties uz Valsts statistikas komitejas datiem un Labklājības ministrijas aprēķiniem, nosaka pensijas aprēķināšanai piemērojamo plānoto vecuma pensijas izmaksas laika periodu (gados), par kuru no vecuma pensijas piešķiršanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa. To ik gadus publicē laikrakstā «Latvijas Vēstnesis».

14. pants. Tiesības uz invaliditātes pensiju

(1) Pirms šā likuma 11. pantā noteiktā vecuma sasniegšanas tiesības uz invaliditātes pensiju saskaņā ar šo likumu ir apdrošinātajām personām ar apdrošināšanas stāžu, kas nav mazāks par trim gadiem, ja tās atzītas par invalīdiem, izņemot personas, kuru invaliditātes cēlonis ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība.

(2) Personām, kuru invaliditātes cēlonis ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība, invaliditātes pensiju piešķir un izmaksā saskaņā ar likumu «Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām».

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.12.96. likumu, kas stājās spēkā no 07.01.97.

15. pants. Invaliditātes noteikšana

Invaliditātes iedalījumu un cēloni, kā arī invaliditātes iestāšanās laiku un ilgumu nosaka veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisija.

16. pants. Invaliditātes pensijas aprēķināšana

(1) Invaliditātes pensiju atkarībā no tā, kāda invaliditātes grupa ir noteikta – pirmā, otrā vai trešā –, piešķir:

1) I un II grupas invaliditātes gadījumā pēc šādas formulas:

I grupas invalīdiem $P = 0,45 \times V_i + A_{Si}/A_{Sie} \times V_i \times 0,1$

II grupas invalīdiem $P = 0,4 \times V_i + A_{Si}/A_{Sie} \times V_i \times 0,1$

P – pensija,

V_i – apdrošinātās personas vidējā apdrošināšanas iemaksu alga par jebkuriem 36 mēnešiem pēc kārtas (neatkarīgi no tā, cik ilgs bijis pārtraukums darbā) pēdējo piecu

gadu laikā pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas, bet ne vairāk par valstī noteiktās minimālās algas pieckāršu apmēru. Mēneši, kuros invaliditātes pensijas pieprasītājs nostrādājis nepilnu darba dienu skaitu, invaliditātes pensijas aprēķināšanai ņemami vērā kā pilni darba mēneši. Ja piecu gadu laikā pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas ir nostrādāts mazāk par 36 mēnešiem, vidējā apdrošināšanas iemaksu alga aprēķināma par faktiski nostrādātajiem darba mēnešiem,

ASi – apdrošinātās personas individuālais apdrošināšanas stāžs,

ASie – maksimāli iespējamais apdrošināšanas stāžs no likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu» noteiktā vecuma sasniegšanas līdz šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai;

2) III grupas invaliditātes gadījumā – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta līmenī.

(2) I un II grupas invaliditātes pensijas apmērs nedrīkst būt mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, kuram piemērots šāds koeficients:

I grupas invaliditātes gadījumā – 1,6;

II grupas invaliditātes gadījumā – 1,4.

(3) Ja apdrošinātā persona piecus gadus pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas nav strādājusi, invaliditātes pensijas aprēķināšanai ņemami vērā 50 procenti no iepriekšējā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas.

(4) Mainoties invaliditātes grupai, invaliditātes pensijas apmērs pārrēķināms no invaliditātes atkārtotas noteikšanas dienas šajā pantā noteiktajā kārtībā, ņemot vērā apdrošinātās personas individuālo un maksimāli iespējamo apdrošināšanas stāžu un vidējo (aktualizēto) apdrošināšanas iemaksu algu, kāda bija ņemta vērā, aprēķinot (pārrēķinot) invaliditātes pensiju līdz invaliditātes grupas maiņas dienai.

1996. gada 27. decembra likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.10.98. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.99.

17. pants. Invaliditātes pensijas izmaksas pārtraukšana

(1) Invalidiem, kas sasnieguši šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu, invaliditātes pensijas vietā piešķirama vecuma pensija.

(2) Invalidēm, kas sasniegušas 55 gadu vecumu, ir tiesības invaliditātes pensijas vietā saņemt vecuma pensiju.

(2) Izslēgta ar 05.08.99. likumu.

(3) Vecuma pensija aprēķināma šā likuma 12. pantā noteiktajā kārtībā.

18. pants. Tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju

(1) Tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju, ja apgādnieks ir bijis apdrošinātā persona, saskaņā ar šo likumu ir viņa ģimenes locekļiem neatkarīgi no apgādnieka nāves cēloņa, izņemot šā panta otrajā daļā minēto gadījumu.

(2) Ja apgādnieka nāves cēlonis ir nelaimes gadījums darbā vai arodslimība, apgādnieka zaudējuma pensiju piešķir un izmaksā saskaņā ar likumu «Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimībām».

19. pants. Ģimenes locekļi, kuriem ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju

(1) Tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju ir darba nespējīgiem mirušā apgādnieka ģimenes locekļiem, kas bijuši viņa apgādībā (20. pants). Mirušā bērniem apgādnieka zaudējuma pensiju piešķir neatkarīgi no tā, vai viņi ir bijuši mirušā apgādībā.

- (2) Par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmi:
- 1) bērni, kas ir jaunāki par 18 gadiem, kā arī bērni neatkarīgi no vecuma, ja viņi kļuvuši par invalīdiem pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas;
 - 2) brāļi, māsas un mazbērni, kas ir jaunāki par 18 gadiem, ja viņiem nav darbspējīgu vecāku, kā arī brāļi, māsas un mazbērni neatkarīgi no vecuma, ja viņiem nav darbspējīgu vecāku un ja viņi kļuvuši par invalīdiem pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas.
- (3) Šā likuma noteikumi, kas skar mirušā ģimeni, attiecas arī uz bezvēsts prombūtnē esošā ģimeni, ja apgādnieka bezvēsts prombūtnē ir atzīta likumā noteiktajā kārtībā.
- (4) Par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmas arī šā panta otrajā un trešajā daļā norādītās personas, ja tās laikā, kad iestājusies apgādnieka nāve vai vēlāk, mācās vidējās vai augstākajās mācību iestādēs dienas nodaļā un nav vecākas par 24 gadiem.

20. pants. Par apgādājamiem uzskatāmie ģimenes locekļi

Mirušā ģimenes locekļi uzskatāmi par viņa apgādībā bijušiem, ja tas viņus uzturēja vai viņi no tā saņēma palīdzību, kas viņiem bija pastāvīgs un galvenais eksistences līdzekļu avots.

21. pants. Adoptētā tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju

- (1) Adoptētajam ir tādas pašas tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju kā īstajiem bērniem.
- (2) Tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju, kas adoptētajam bija radušās pirms adopcijas, saglabājas.

22. pants. Padēla un pameitas tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju

Padēlam un pameitai, ja viņi no vecākiem nav saņēmuši līdzekļus uzturam (alimentus), ir tādas pašas tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju kā īstajiem bērniem.

23. pants. Apgādnieka zaudējuma pensijas aprēķināšana

- (1) Šā likuma 19. pantā norādītajiem mirušā apgādnieka ģimenes locekļiem apgādnieka zaudējuma pensiju aprēķina no apgādnieka iespējamās vecuma pensijas šādā apmērā:
 - 1) vienam bērnam – 50 procenti no pensijas;
 - 2) diviem bērniem – 75 procenti no pensijas;
 - 3) trim un vairāk bērniem – 90 procenti no pensijas, bet ne mazāk par 50 procentiem no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra katram bērnam.
- (2) Bērniem, kuri zaudējuši abus vecākus, apgādnieka zaudējuma pensiju aprēķina šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, ņemot vērā abu vecāku iespējamo vecuma pensiju.
- (3) Iespējamā vecuma pensija aprēķināma šā likuma 12. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, pieņemot, ka līdz dienai, kad apgādnieks sasniegtu vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu, ir izdarītas apdrošināšanas iemaksas, kādas apgādniekam vidēji bija darba periodā, bet, ja darba ienākumu nav bijis, – no valstī noteiktās minimālās darba algas.
- (4) Šajā pantā noteiktajā kārtībā aprēķinātās pensijas kopējais apmērs nedrīkst būt mazāks par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru.
- (5) Ja apgādnieka zaudējuma pensijas apmērs, kas aprēķināts, ievērojot apgādnieka apdrošināšanas iemaksas, nesasniedz šā panta pirmajā daļā noteikto apmēru, starpība tiek segta no valsts pamatbudžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu un 21.10.98. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.99.

24. pants. Valsts pensijas apmēra palielināšana, ja pensionārs pēc pensijas piešķiršanas turpina strādāt

(1) Ja pensionārs - vecuma vai invaliditātes pensijas saņēmējs - pēc pensijas piešķiršanas turpina strādāt un ir nostrādājis ne mazāk par vienu gadu, piešķirtā pensija, pamatojoties uz apdrošinātās personas pieprasījumu, pārrēķināma, bet ne biežāk kā vienu reizi trijos gados.

(2) Pārrēķināto vecuma pensiju veido agrāk piešķirtā (pārrēķinātā) pensija, ņemot vērā šā likuma 12. panta otrajā daļā minētos nosacījumus, un pensija, kas saskaņā ar šā likuma 12. panta pirmajā daļā noteikto kārtību aprēķināta, ņemot vērā pensijas kapitālu, ko persona uzkrājusi gada vai ilgākā laikā pēc pensijas piešķiršanas (pārrēķināšanas).

(3) I un II grupas invaliditātes pensija, pamatojoties uz apdrošinātās personas pieprasījumu, pārrēķināma šā likuma 16. panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajā kārtībā atbilstoši šā panta pirmās un ceturtais daļas nosacījumiem, ņemot vērā:

- 1) papildināto apdrošināšanas stāžu;
- 2) palielināto apdrošinātās personas vidējo apdrošināšanas iemaksu algu.

(4) Invalidam, kurš pēc invaliditātes pensijas piešķiršanas nostrādājis ne mazāk par vienu gadu, invaliditātes pensiju sakarā ar viņa vidējās apdrošināšanas iemaksu algas palielināšanos var pārrēķināt, ja pirms invaliditātes pensijas piešķiršanas (pārrēķināšanas) vidējā apdrošināšanas iemaksu alga par esošajiem 24 darba mēnešiem pēc kārtas un pēc invaliditātes pensijas piešķiršanas par 12 darba mēnešiem pēc kārtas ir lielāka nekā tā, no kuras invaliditātes pensija bija piešķirta (pārrēķināta).

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu un 27.12.96. likumu, kas stājās spēkā no 07.01.97.

25. pants. Piešķirtās valsts pensijas pārrēķināšanas termiņi

Piešķirto valsts pensiju pārrēķina šādos termiņos:

- 1) gadījumos, kad iegūtas tiesības uz pensijas palielināšanu, – ar tā mēneša pirmo dienu, kurā pensionārs pieprasījis pārrēķināt pensiju, ja attiecīgo iesniegumu un visus nepieciešamos dokumentus viņš iesniedzis līdz 15. datumam ieskaitot, un ar nākamā mēneša pirmo datumu, ja iesniegums un visi nepieciešamie dokumenti iesniegti pēc 15. datuma;
- 2) gadījumos, kad radušies apstākļi, kuru dēļ samazināta pensija, – ar tā mēneša pirmo

(1) Ja vecuma pensijas saņēmējs pēc pensijas piešķiršanas turpina strādāt un ir nostrādājis ne mazāk par vienu gadu, piešķirtā pensija, pamatojoties uz apdrošinātās personas pieprasījumu, pārrēķināma, bet ne biežāk kā vienu reizi trijos gados.

(3) *Izslēgta ar 05.08.99. likumu.*

(4) *Izslēgta ar 05.08.99. likumu.*

dienu, kurā radušies šie apstākļi, ja tas noticis līdz 15. datumam ieskaitot, un ar nākamā mēneša pirmo dienu, ja tas noticis pēc 15. datuma.

26. pants. Valsts pensijas palielināšana atkarībā no patēriņa cenu un apdrošināšanas iemaksu algas indeksa izmaiņām

Valsts pensijas apmērs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā pārskatāms ik gadu, ņemot vērā patēriņa cenu un apdrošināšanas iemaksu algas indeksa izmaiņas.

Valsts pensijas apmērs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā pārskatāms ik gadu, ņemot vērā patēriņa cenu un apdrošināšanas iemaksu algas indeksa izmaiņas. **Pensijas saņēmējam ir tiesības Ministru kabineta noteiktajā kārtībā atteikties no šāda veida pensijas apmēra pārskatīšanas.**

26.¹ pants. Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga

Vidējo apdrošināšanas iemaksu algu nosaka Labklājības ministrija.

1998. gada 21. oktobra likuma redakcijā, kas stājas spēkā no 01.01.99.

III nodaļa

Valsts pensijas piešķiršana

27. pants. Valsts pensijas pieprasīšanas kārtība

Pensijas pieprasījums un pensijas piešķiršanai nepieciešamie dokumenti personīgi vai ar darba devēja starpniecību iesniedzami Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidotajai institūcijai pēc pensijas pieprasītāja dzīvesvietas.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājas spēkā no 01.01.98.

Pensijas pieprasījums un pensijas piešķiršanai nepieciešamie dokumenti personīgi vai ar darba devēja starpniecību iesniedzami **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiālei** pēc pensijas pieprasītāja dzīvesvietas.

28. pants. Iestādes, kas piešķir pensiju

(1) Pensijas pieprasījumu un pensijas piešķiršanai nepieciešamos dokumentus, kā arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidotajā institūcijā esošos datus par pensijas pieprasītāja izdarīto apdrošināšanas iemaksu laiku un apjomu izskata Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidota institūcija, un tās vadītājs izdod attiecīgu rīkojumu.

(1) Pensijas pieprasījumu un pensijas piešķiršanai nepieciešamos dokumentus, kā arī **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiālē** esošos datus par pensijas pieprasītāja izdarīto apdrošināšanas iemaksu laiku un apjomu izskata **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiāle**, un tās vadītājs izdod attiecīgu rīkojumu.

(2) Ja pensijas pieprasījums tiek noraidīts, rīkojumā norādāmi atteikuma iemesli.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājas spēkā no 01.01.98.

29. pants. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidotās institūcijas lēmuma pārsūdzēšanas kārtība

- (1) Sūdzību sakarā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidotās institūcijas lēmumu var iesniegt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai.
- (2) Strīdi par šajā likumā paredzēto tiesību realizēšanu izskatāmi tiesā likumā noteiktajā kārtībā.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

30. pants. Valsts pensijas piešķiršanas termiņi

- (1) Vecuma pensiju piešķir uz mūžu.
- (2) Invaliditātes pensiju piešķir uz visu Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisijas noteikto invaliditātes laiku, bet ne ilgāk kā līdz šā likuma 11. pantā noteiktā vecuma sasniegšanai.
- (3) Apgādnieka zaudējuma pensiju piešķir uz laiku, kamēr mirušā ģimenes loceklis tiek uzskatīts par darba nespējīgu saskaņā ar šā likuma 19. pantu.
- (4) Pensiju piešķir ar dienu, kad radušās tiesības uz pensiju, taču ne agrāk kā 12 mēnešus pirms pensijas pieprasījuma un pensijas piešķiršanai nepieciešamo dokumentu iesniegšanas dienas.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

31. pants. Valsts pensijas piešķiršanas termiņš sakarā ar pensijas veida maiņu

Pārejot no viena valsts pensijas veida uz otru, jaunā veida valsts pensijas piešķiršanas termiņš nosakāms saskaņā ar šā likuma 30. panta noteikumiem.

29. pants. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiāles lēmuma pārsūdzēšanas kārtība

- (1) Sūdzību sakarā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiāles lēmumu var iesniegt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai.
- (2) Strīdi par šajā likumā paredzēto tiesību realizēšanu izskatāmi tiesā likumā noteiktajā kārtībā.

(5) Pensijas izmaksa, kura ir pārtraukta likumā noteiktajos gadījumos, atjaunojama ar dienu, kad no jauna iegūtas tiesības uz to. Atjaunojot pensijas izmaksu, pensija pārskatāma saskaņā ar šā likuma 26. pantu. Ja no pensijas izmaksas pārtraukšanas dienas pagājuši vairāk nekā trīs gadi, pensiju piešķir no jauna.

IV nodaļa Valsts pensijas izmaksa

32. pants. Valsts pensijas izmaksāšanas kārtība

(1) Valsts pensijas izmaksājamas katru mēnesi piešķirtajā apmērā, izņemot šā likuma 36. pantā noteiktos gadījumus.

(1) Valsts pensija izmaksājama katru mēnesi. Pamatojoties uz valsts pensijas saņēmēja pieprasījumu, valsts pensija pārskaitāma viņa norādītajā Latvijas Republikas kredītiestādes kontā vai piegādājama viņa dzīvesvietā. Pieprasījums par pensijas pārskaitīšanu Latvijas Republikas kredītiestādes kontā atjaunojams reizi divpadsmit mēnešos.

(2) Pensijas saņēmējs var pilnvarot citu personu saņemt pensiju. Nepārtraukti pēc vienas pilnvaras pensija izmaksājama ne ilgāk par sešiem mēnešiem.

(3) Sievietēm, kuras aizgājušas vecuma pensijā saskaņā ar šā likuma 11. panta otro daļu un turpina strādāt, pensiju neizmaksā līdz 11. panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai.

(3) *Izslēgta ar 05.08.99. likumu.*

33. pants. Avansi

Ja apdrošinātajai personai ir tiesības uz pensiju, bet ir paredzams, ka tās apmēra noteikšanai būs nepieciešams ilgs laiks (arhīva izziņu saņemšanai par apdrošināšanas stāžu), pensijas pieprasītājam var piešķirt un izmaksāt pensiju avansa veidā, nepārsniedzot paredzamās pensijas mēneša apmēru. Avansu izmaksā, ja apdrošinātā persona, kurai ir tiesības uz pensiju, to pieprasa. Avansa izmaksu uzsāk ne vēlāk kā nākamajā mēnesī pēc pensijas pieprasījuma saņemšanas dienas un turpina izmaksāt ne ilgāk par sešiem mēnešiem.

34. pants. Valsts pensijas saņēmēja pienākumi

Valsts pensijas saņēmēja pienākums ir ziņot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidotajai institūcijai par tādu apstākļu iestāšanos, kas izraisa pensijas izmaksas pārtraukšanu vai grozījumus izmaksājamās pensijas apmērā.

Valsts pensijas saņēmēja pienākums ir ziņot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras filiālei par tādu apstākļu iestāšanos, kas izraisa pensijas izmaksas pārtraukšanu vai grozījumus izmaksājamās pensijas apmērā.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

35. pants. Valsts pensijas izmaksa par pagājušo laiku

(1) Aprēķinātās valsts pensijas summas, ko pensijas saņēmējs laikā nav saņēmis, izmaksā par pagājušo laiku, bet ne ilgāku par trim gadiem pirms pensijas pieprasījuma iesniegšanas dienas.
(2) Ja aprēķinātās valsts pensijas summas nav laikā saņemtas tās iestādes vainas dēļ, kura piešķir vai izmaksā pensiju, pensijas summas reizina ar inflācijas pieauguma koeficientu šajā laika periodā.

36. pants. Ieturējumi no valsts pensijas

(1) Ieturējumus no valsts pensijas var izdarīt:

- 1) pamatojoties uz tiesas nolēmumiem un citu institūciju (amatpersonu) lēmumiem, kurus saskaņā ar likumu izpilda tiesas nolēmumu izpildīšanai noteiktajā kārtībā;
- 2) pamatojoties uz institūciju (amatpersonu) lēmumiem, kuri izpildāmi bezstrīda kārtībā;
- 3) pamatojoties uz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izveidotās institūcijas vadītāja rīkojumu, lai piedzītu tās pensijas summas, kas pensionāram pārmaksātas viņa vainas dēļ. Šajā gadījumā ik mēnesi ieturami ne vairāk kā 10 procenti no izmaksājamās pensijas.

(2) Ieturējumi no valsts pensijas aprēķināmi no pensijas saņēmējam izmaksājamās summas. Kopējā ieturējumu summa mēnesī nedrīkst pārsniegt 50 procentus no pensijas. Ja pensijas izmaksa tiek izbeigta pirms parāda dzēšanas, sociālās apdrošināšanas iestādes atlikušo parāda daļu piedzen likumā noteiktajā kārtībā.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

37. pants. Sakarā ar pensijas saņēmēja nāvi nesaņemtās pensijas un apbedīšanas pabalsta izmaksāšana

- (1) Izmaksai aprēķinātās pensijas summas, kas nav izmaksātas līdz pensionāra nāvei, ir tiesības saņemt pensijas saņēmēja laulātajam un visiem pirmās un otrās pakāpes radniekiem.
- (2) Pensijas saņēmēja nāves gadījumā viņa ģimenei vai personai, kas uzņēmusies apbedīšanu, izmaksā apbedīšanas pabalstu divu mēnešu pensijas apmērā.

38. pants. Pensijas izmaksa personām, kuras izbrauc uz ārvalstīm

- (1) Latvijas pilsoņiem Latvijas Republikā iegūtās tiesības uz valsts pensiju saglabājas arī pēc izbraukšanas uz ārvalstīm.
- (2) Ārvalstniekiem vai bezvalstniekiem valsts pensiju, kas piešķirta Latvijas Republikā pirms izbraukšanas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs, izmaksā sešus mēnešus uz priekšu, skaitot ar nākamo mēnesi pēc izrakstīšanās, bet turpmāk pensijas izmaksu pārtrauc, ja starptautiskajos līgumos, ko apstiprinājusi Saeima, nav noteikta citāda kārtība.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu, kas stājās spēkā no 10.12.96.

Personām, kuras izbrauc uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs, valsts pensiju, kas piešķirta Latvijas Republikā pirms izbraukšanas uz ārvalstīm, izmaksā sešus mēnešus uz priekšu, skaitot ar nākamo mēnesi pēc izrakstīšanās, bet turpmāk pensijas izmaksu pārtrauc, ja starptautiskajos līgumos, ko apstiprinājusi Saeima, nav noteikta cita kārtība.

Pārejas noteikumi

1. Latvijas pilsoņiem, repatriantiem, viņu ģimenes locekļiem un pēcnācējiem līdz 1991. gada 1. janvārim Latvijā un ārpus Latvijas uzkrātie darba un tam pielīdzinātie periodi veido apdrošināšanas stāžu, kas nepieciešams valsts pensijas piešķiršanai (pārrēķināšanai), neatkarīgi no sociālās apdrošināšanas iemaksu izdarišanas. Ārvalstniekiem un bezvalstniekiem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta 1991. gada 1. janvārī bija Latvija, apdrošināšanas stāžu veido Latvijā uzkrātie darba un tam pielīdzinātie periodi, kā arī ārpus Latvijas uzkrātie darbam pielīdzinātie periodi, kuri minēti šā punkta 4., 5. un 10. apakšpunktā. Līdz 1991. gada 1. janvārim, bet šā punkta 11. apakšpunktā minētajā gadījumā – līdz 1996. gada 1. janvārim apdrošināšanas stāžu veido šādi darbam pielīdzinātie periodi:

- 1) obligātais karadienests un tam pielīdzinātie dienesti;
- 2) virsdienests karavīriem un dienests virsniekiem Latvijas Republikas armijā, Latvijas pilsoņiem – arī PSRS Bruņotajos spēkos, ja viņiem sakarā ar darbību Latvijas interesēs atņemta dienesta pakāpe;
- 3) dienests ierindas un komandējošā sastāva amatos iekšlietu iestādēs, izņemot VDK;
- 4) mācību laiks augstākajās mācību iestādēs, kā arī citās mācību iestādēs pēc vidējās izglītības iegūšanas;
- 5) mācību laiks aspirantūras dienas nodaļā, pēcdiploma izglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas laiks;
- 6) individuālais darbs;
- 7) laiks, kad kopts I grupas invalīds vai bērns invalīds līdz 16 gadu vecumam, kā arī cilvēks, kas sasniedzis 80 gadu vecumu;
- 8) laiks, kad māte audzinājusi bērnu līdz 8 gadu vecumam;
- 9) algots darbs reliģiskajās organizācijās;
- 10) politiski represēto ieslodzījuma vietās, nometinājumā un izsūtījumā, kā arī bēgšanā no šīm vietām pavadītais laiks trīskāršā apmērā, bet Galējos Ziemeļos un tiem pielīdzinātajos rajonos – pieckārtīgā apmērā. Rajonus, kas uzskatāmi par Galējo Ziemeļu un tiem pielīdzinātajiem rajoniem, nosaka Ministru kabinets. Tām personām, kurām šis stāžs noteikts seškārtīgā apmērā, aprēķinātais stāžs tiek saglabāts;
- 11) laiks, kad apdrošinātā persona atzīta par invalīdu un nestrādā (arī sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību), bet ne ilgāk kā līdz vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanai; minētais laiks ņemams vērā tikai vecuma pensijas sākuma kapitāla aprēķināšanai.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu, 27.12.96. likumu un 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

2. No 1991. gada 1. janvāra līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai apdrošināšanas stāžu, kas nepieciešams valsts pensijas piešķiršanai (pārrēķināšanai), veido darbs vai tam pielīdzinātie nodarbinātības periodi, kuru laikā kārtotas sociālās apdrošināšanas iemaksas. Apdrošināšanas stāžam pielīdzināti šādi nodarbinātības periodi:

- 1) obligātais karadienests un tam pielīdzinātie dienesti;
- 2) virsdienests karavīriem un dienests virsniekiem Latvijas Republikas armijā, Latvijas pilsoņiem – arī PSRS Bruņotajos spēkos, ja viņiem sakarā ar darbību Latvijas interesēs atņemta dienesta pakāpe;
- 3) dienests ierindas un komandējošā sastāva amatos iekšlietu iestādēs, izņemot VDK;

- 4) mācību laiks augstākajās mācību iestādēs, kā arī citās mācību iestādēs pēc vidējās izglītības iegūšanas;
- 5) pēcdiploma izglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas laiks;
- 6) laiks, kad kopts I grupas invalīds vai bērns invalīds līdz 16 gadu vecumam, kā arī cilvēks, kas sasniedzis 80 gadu vecumu;
- 7) laiks, kad māte audzinājusi bērnu līdz 8 gadu vecumam.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.12.96. likumu, kas stājās spēkā no 07.01.97.

3. Aprēķinot valsts pensijas, izdevumi, kas saistīti ar šo pārejas noteikumu 1. un 2. punktā minēto periodu iekļaušanu pensiju aprēķināšanā, sedzami no valsts pensiju speciālā budžeta.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

4. Apdrošināšanas iemaksas no sociālās apdrošināšanas budžeta līdzekļiem tiek izdarītas:

- 1) par personu, kurai piešķirts bezdarbnieka statuss un kura saņem bezdarbnieka pabalstu, līdz likuma «Par obligāto sociālo apdrošināšanu bezdarba gadījumam» spēkā stāšanās dienai;
- 2) par nestrādājošu personu, kura atzīta par invalīdu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību pirms likuma «Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām» spēkā stāšanās dienas.

1996. gada 27. decembra likuma redakcijā, kas stājās spēkā no 07.01.97.

5. Personai, kura līdz likuma «Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām» spēkā stāšanās dienai atzīta par invalīdu sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, vai tās nāves gadījumā personai, kas bijusi tās apgādībā, invaliditātes pensija vai apgādnieka zaudējuma pensija piešķirama un izmaksājama saskaņā ar likumu «Par valsts pensijām».

Tas attiecas arī uz personu:

- 1) kurai invaliditāte sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību noteikta pēc 1997. gada 1. janvāra, bet šī persona cietusi nelaimes gadījumā darbā vai strādājusi apstākļos, kas ir cēlonis arodslimībai, līdz šim termiņam;
- 2) kuras apgādnieks miris pēc 1997. gada 1. janvāra, bet viņa nāves cēlonis bija līdz šim termiņam notikušais nelaimes gadījums darbā vai arodslimība.

1996. gada 27. decembra likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

6. Par apdrošināto personu iemaksu periodos, kas minēti šā likuma 9. panta trešajā daļā, apdrošināšanas iemaksas līdz 1997. gadam tiek izdarītas no sociālās apdrošināšanas budžeta līdzekļiem, bet no 1997. gada – no valsts pamatbudžeta līdzekļiem.

7. Pārejas periodā apdrošināšanas stāžu apliecinājoši dokumenti ir:

- 1) darba grāmatiņa;
- 2) darba līgumu grāmatiņa;
- 3) dokuments, kas apliecina apdrošināšanas iemaksu izdarīšanu;
- 4) citi dokumenti, kas apliecina apdrošināšanas stāžu (izziņas, darba līgumi un to izpildi apliecinājoši dokumenti u. c.).

8. Vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums, kāds līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai bija noteikts 1990. gada 29. novembra likuma «Par valsts pensijām» 8. panta otrajā punktā (izņemot gadījumu, kas noteikts šā likuma 11. panta otrajā daļā) un 9. - 12. pantā, 1996. gadā ir paaugstināms par vienu gadu, un ar katru nākamo gadu tas pieaug par sešiem mēnešiem, līdz tiek sasniegts 60 gadu vecums.

8. Vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums, kāds līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai bija noteikts 1990. gada 29. novembra likuma «Par valsts pensijām» 8. panta otrajā punktā un 9. - 12. pantā, 1996. gadā ir paaugstināms par vienu gadu, un ar katru nākamo gadu tas pieaug par sešiem mēnešiem, līdz tiek sasniegts 62 gadu vecums.

Vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums vīriešiem, sākot ar 2000. gada 1. janvāri, ir 61 gads, sākot ar 2001. gada 1. janvāri, - 61 gads 6 mēneši, sākot ar 2002. gada 1. janvāri, - 62 gadi. Vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums sievietēm, sākot ar 2000. gada 1. janvāri, ir 59 gadi, sākot ar 2001. gada 1. janvāri, - 59 gadi 6 mēneši, sākot ar 2002. gada 1. janvāri, - 60 gadi, sākot ar 2003. gada 1. janvāri, - 60 gadi 6 mēneši, sākot ar 2004. gada 1. janvāri, - 61 gads, sākot ar 2005. gada 1. janvāri, - 61 gads 6 mēneši, sākot ar 2006. gada 1. janvāri, - 62 gadi.

9. Izdarot grozījumus apdrošināšanas iemaksu tarifos, pārtraucama turpmāka apdrošināšanas stāža noteikšana, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem par darbu sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos vai kaitīgos un smagos darba apstākļos, saglabājot tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem par agrāk nostrādāto laiku, ievērojot vecumu, kāds norādīts šo pārejas noteikumu 8. punktā.

10. Desmit gadus piešķirot pensiju šajā likumā noteiktajā kārtībā, tās aprēķināšanai uzkrātais pensijas kapitāls indeksējams pēc šajā punktā noteiktajiem koeficientiem šādos gadījumos:

1) to tiesību kompensēšanai, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai bija noteiktas 1990. gada 29. novembra likuma «Par valsts pensijām» 9. - 11. pantā un 12. panta 1. un 2. punktā, ja nav sasniegts 60 gadu vecums un ievēroti šādi nosacījumi:

1) to tiesību kompensēšanai, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai bija noteiktas 1990. gada 29. novembra likuma «Par valsts pensijām» 9. - 11. pantā un 12. panta 1. un 2. punktā, ja nav sasniegts 62 gadu vecums un ievēroti šādi nosacījumi:

Kategorijas un nosacījumi

Koeficients
vīriešiem sievietēm

Invalīdi uz mūžu ar apdrošināšanas stāžu ne mazāku: vīriešiem – par 25 gadiem, sievietēm – par 20 gadiem	1,09	1,1
Sievietes, kurām ir pieci vai vairāk bērni vai bērns – invalīds kopš bērnības un kuras ir izaudzinājušas bērnus līdz 8 gadu vecumam, ar apdrošināšanas stāžu ne mazāku par 20 gadiem	–	1,1

Liliputi, punduri un neredzīgie ar apdrošināšanas stāžu ne mazāku: vīriešiem – par 20 gadiem, sievietēm – par 15 gadiem	1,33	1,37
Personas, kuras ir strādājušas darbos ar sevišķi kaitīgiem un sevišķi smagiem darba apstākļiem, ar apdrošināšanas stāžu ne mazāku: vīriešiem – par 20 gadiem, sievietēm – par 15 gadiem, ja vismaz ceturtdaļa no tiem nostrādāti darbos ar sevišķi kaitīgiem un sevišķi smagiem darba apstākļiem	1,2	1,22
Personas, kuras ir strādājušas darbos ar kaitīgiem un smagiem darba apstākļiem, ar apdrošināšanas stāžu ne mazāku: vīriešiem – par 25 gadiem, sievietēm – par 20 gadiem, ja vismaz ceturtdaļa no tiem nostrādāti darbos ar kaitīgiem un smagiem darba apstākļiem	1,09	1,1
2) piešķirot apgādnieka zaudējuma pensiju bērniem, kas pēc Černobiļas AES avārijas dzimuši tās seku likvidēšanas dalībnieku ģimenēs, pensijas aprēķināšanai mirušā apgādnieka iespējamais pensijas kapitāls indeksējams ar koeficientu 1,1;		
3) piešķirot vecuma pensiju politiski represētajām personām ar apdrošināšanas stāžu vīriešiem – ne mazāku par 25 gadiem, sievietēm – ne mazāku par 20 gadiem, to uzkrātais pensijas kapitāls indeksējams ar koeficientu 1,1.		

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

11. Nosakot tiesības uz koeficientu pensijai par darbu sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos vai kaitīgos un smagos darba apstākļos Latvijas teritorijā, piemērojami saraksti, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai noteica ražotņu, darbu un profesiju atbilstību darbam, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem.

12. Pārtraukt ar 1998. gada 1. janvāri apdrošināšanas stāža noteikšanu, kas dod tiesības uz izdienas pensiju saskaņā ar nolikumu «Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)», bet ar 1999. gada 1. janvāri – apdrošināšanas stāža noteikšanu, kas dod tiesības uz izdienas pensiju saskaņā ar nolikumu «Par izdienas pensijām».

Personām, kuras līdz 1999. gada 1. janvārim nostrādājušas attiecīgajās profesijās ne mazāk kā trīs ceturtdaļas no apdrošināšanas stāža, kas saskaņā ar nolikumu «Par izdienas pensijām» nepieciešams attiecīgās izdienas pensijas piešķiršanai, saglabājas tiesības uz izdienas pensiju, ja ir ievēroti pārējie minētajā nolikumā noteiktie nosacījumi. Izdienas pensiju izmaksā no valsts pensiju speciālā budžeta.

Personām, kurām izdienas pensija piešķirta saskaņā ar nolikumu «Par izdienas pensijām» un kuras šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu sasniegušas pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas, izdienas pensijas vietā piešķirama vecuma pensija. Tā nedrīkst būt mazāka par izdienas pensiju, kas saņemta līdz vecuma pensijas piešķiršanas brīdim.

Līdz 1998. gada 1. janvārim saskaņā ar nolikumu «Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)» piešķirto izdienas pensiju izmaksā turpināma no valsts pensiju speciālā budžeta.

No valsts pensiju speciālā budžeta izmaksājamās izdienas pensijas pārskatāmas atbilstoši kārtībai, kādu nosaka šā likuma 26. pants, ievērojot šo pārejas noteikumu 15. punktu.

1997. gada 20. novembra likuma redakcijā, kas stājās spēkā no 01.01.98.

13. Pārejas periodā, kad valsts pensija tiek aprēķināta saskaņā ar šā likuma 12. panta pirmās daļas noteikumiem, ņemami vērā šādi noteikumi:

apdrošināšanas periods līdz 1995. gadam (ieskaitot) tiks kreditēts ar sākuma kapitālu (Ks), ko var palielināt ar turpmākām iemaksām saskaņā ar šā likuma 12. panta pirmās daļas noteikumiem:

$$Ks = Vi \times As \times 0.2$$

As – apdrošināšanas stāžs par periodu līdz 1995. gadam (ieskaitot),

Vi – gada vidējā apdrošināšanas iemaksu alga, kas ar 1997. gadu, ņemot vērā pensijas kapitāla gada pieaugumu, ir piemērojama 1996. gada iemaksu algu līmenim.

Atkarībā no pensijā aiziešanas laika (ja nepieciešams, piemērojot šā likuma 33. pantu) vidējā apdrošināšanas iemaksu alga nosakāma šādā veidā:

Aizejot pensijā:

1996. gadā –

Vi ir vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 1995. gadā;

1997. gadā –

Vi ir apdrošinātās personas vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 1996. gadā.

Ja 1996. gadā pensijas pieprasītājs ir nostrādājis mazāk par 12 mēnešiem, vidējā apdrošināšanas iemaksu alga nosakāma, dalot apdrošināšanas iemaksu algu summu par 1996. gadā nostrādātajiem mēnešiem ar 12. Ja apdrošinātās personas apdrošināšanas stāžs Latvijā nav mazāks par 30 gadiem un apdrošinātās personas vidējā apdrošināšanas iemaksu alga 1996. gadā ir mazāka par 1996. gadam noteikto vidējo apdrošināšanas iemaksu algu, vai persona bijusi atzīta par bezdarbnieku, pensijas apmēra noteikšanai ņemama vērā 1996. gadam noteiktā vidējā apdrošināšanas iemaksu alga;

1998. gadā –

Vi ir apdrošinātās personas 24 mēnešu vidējā apdrošināšanas iemaksu alga laika periodā no 1996. gada līdz 1998. gadam. Ja šajā periodā pensijas pieprasītājs ir nostrādājis mazāk par 24 mēnešiem, vidējā apdrošināšanas iemaksu alga nosakāma, dalot apdrošināšanas iemaksu algu summu ar 24. Ja apdrošinātās personas apdrošināšanas stāžs Latvijā, bet politiski represētajām personām līdz 1991. gada 1. janvārim saskaņā ar šo pārejas noteikumu 1. punktu uzkrātais stāžs nav mazāks par 30 gadiem un apdrošinātās personas 24 mēnešu vidējā apdrošināšanas iemaksu alga ir mazāka par 1997. gadam noteikto vidējo apdrošināšanas iemaksu algu vai persona bijusi atzīta par bezdarbnieku, ņemama vērā 1997. gadam noteiktā vidējā apdrošināšanas iemaksu alga;

1999. gadā –

Vi ir apdrošinātās personas 36 mēnešu vidējā apdrošināšanas iemaksu alga laikā no 1996. gada līdz 1999. gadam. Ja šajā periodā pensijas pieprasītājs ir nostrādājis mazāk par 36 mēnešiem, vidējā apdrošināšanas iemaksu alga nosakāma, dalot apdrošināšanas iemaksu algu summu ar 36. Ja apdrošinātajām personām un par bezdarbniekiem atzītajām personām apdrošināšanas stāžs Latvijā, bet politiski represētajām personām līdz 1991. gada 1. janvārim saskaņā ar šo pārejas noteikumu 1. punktu uzkrātais stāžs nav mazāks par 30 gadiem un apdrošināto personu 36 mēnešu vidējā apdrošināšanas iemaksu alga ir mazāka par 1998. gada vidējo apdrošināšanas iemaksu algu valstī, ņemama vērā 1998. gadam noteiktā vidējā apdrošināšanas iemaksu alga;

2000. gadā un turpmākajos gados –

Vi ir apdrošinātās personas 48 mēnešu vidējā apdrošināšanas iemaksu alga laika periodā no 1996. gada līdz 2000. gadam. Ja šajā periodā pensijas pieprasītājs ir nostrādājis mazāk par 48 mēnešiem, vidējā apdrošināšanas iemaksu alga nosakāma, dalot apdrošināšanas iemaksu algu summu ar 48.

Ja apdrošinātā persona pēc šā likuma spēkā stāšanās līdz pensijas pieprasīšanai nav strādājusi vai strādāt sākusi pēc 2000. gada, kā arī gadījumā, ja šīs personas attiecīgā perioda vidējā apdrošināšanas iemaksu alga ir mazāka par valstī noteikto minimālo darba algu, – Vi no 1997. gada ir valstī noteiktā minimālā darba alga.

Attiecībā uz invalīdiem piemērojama šo pārejas noteikumu 18. punktā noteiktā kārtība.

Pārejas periodā vecuma pensija aprēķināma pēc šādas formulas:

$$P = (Ks+K)/G$$

P – gada pensija, kuras divpadsmitā daļa ir mēneša pensija;

Ks – sākuma kapitāls, kas noteikts šā punkta otrajā daļā;

K – pensijas kapitāls, kas noteikts šā likuma 12. panta pirmajā daļā;

G – laikposms (gados), par kuru no pensijas piešķiršanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu, 22.05.97. likumu, 20.11.97. likumu un 21.10.98. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.99.

14. *Izslēgts ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.*

15. Līdz 2000. gadam valsts pensijas, kuru apmērs nepārsniedz trīs minimālās darba algas, ik pēc pusgada tiek palielinātas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ņemot vērā patēriņa cenu indeksu.

1999. gada 22. aprīļa likuma redakcijā, kas stājās spēkā no 01.05.99.

15. Līdz 2002. gadam valsts pensijas, kuru apmērs nepārsniedz trīs minimālās darba algas, pārskatāmas reizi gadā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu.

16. Pensijas, kas piešķirtas pirms šā likuma spēkā stāšanās, bet attiecībā uz invaliditātes pensiju – pirms 1997. gada 1. janvāra, netiek pārrēķinātas, izņemot šādus gadījumus, kad tas tiek veikts šādā kārtībā:

1) ja papildināts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzkrātais apdrošināšanas stāžs, ja ģimenes sastāvā notikušas pārmaiņas, kas skar tos ģimenes locekļus, kuriem ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju, ja mainījusies invaliditātes grupa, vecuma, invaliditātes vai apgādnieka zaudējuma pensija pārrēķināma pēc formulas:

$$P = 0.3 \times VA + 0.004 \times VA \times AS \times GL$$

P – pensija,

1) ja papildināts no 1991. gada 1. janvāra līdz 1996. gada 1. janvārim uzkrātais apdrošināšanas stāžs, ja ģimenes sastāvā notikušas pārmaiņas, kas skar tos ģimenes locekļus, kuriem ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju, ja mainījusies invaliditātes grupa, vecuma, invaliditātes vai apgādnieka zaudējuma pensija pārrēķināma pēc formulas:

VA – iepriekšējā gada vidējā apdrošināšanas iemaksu alga; ja šī alga ir mazāka par to, no kuras pensija aprēķināta iepriekš, saglabājama iepriekšējā alga,

AS – apdrošināšanas stāža pilni gadi,

ĢL – to ģimenes locekļu skaits, kuriem ir tiesības uz apgādnieka zaudējuma pensiju. Tas ņemams vērā, vienīgi aprēķinot apgādnieka zaudējuma pensiju, kuras apmērs trim un vairāk bērniem nedrīkst būt mazāks par 50 procentiem no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra katram bērnam. Ja apgādnieka zaudējuma pensijas apmērs trim un vairāk bērniem nesasniedz iepriekš noteikto pensijas apmēru, starpība tiek segta no valsts pamatbudžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā;

- 2) nosakot pensiju bērniem, kas zaudējuši abus vecākus, ņemams vērā abu vecāku kopējais apdrošināšanas stāžs;
- 3) pārrēķinot invaliditātes pensiju, pārrēķināma arī piemaksa pie tās, kas nosakāma pie I grupas invaliditātes pensijas 12 procentu apmērā un pie II grupas invaliditātes pensijas – sešu procentu apmērā no iepriekšējā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas;
- 4) sakarā ar apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts pēc šā likuma spēkā stāšanās, vecuma pensija un izdienas pensija pārrēķināma šā likuma 24. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā, bet I un II grupas invaliditātes pensija - šo pārejas noteikumu 16. punkta 1. un 3. apakšpunktā noteiktajā kārtībā. Pārrēķinot pensiju, ievērojami šā likuma 24. panta pirmās daļas nosacījumi;
- 5) pārrēķinot pensiju, ņemami vērā šā likuma 25. pantā noteiktie pensijas pārrēķināšanas termiņi;
- 6) pensija palielināma šā likuma 26. pantā noteiktajā kārtībā, ievērojot šo pārejas noteikumu 15. punktu;
- 7) politiski represētajām personām agrāk piešķirtās vecuma pensijas un invaliditātes pensijas bez piemaksas, kas noteikta šā punkta 3. apakšpunktā, pārrēķināmas, piemērojot koeficientu 1,1;
- 8) pārejot no viena pensijas veida uz citu, personām, kuras šajā likumā noteikto vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu sasniegušas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, pensija netiek piešķirta no jauna; šajā gadījumā ievērojami šā likuma 25. panta noteikumi un šā punkta 1. apakšpunktā noteiktā pensijas aprēķināšanas kārtība;
- 9) pensijas izmaksa veicama šā likuma IV nodaļā noteiktajā kārtībā;
- 10) piešķirot pensiju no jauna, tā piešķirama šajā likumā noteiktajā kārtībā;

4) sakarā ar apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts pēc šā likuma spēkā stāšanās, vecuma pensija un izdienas pensija pārrēķināma šā likuma 24. pantā noteiktajā kārtībā;

11) 1997. gada 1. janvārī vai vēlāk piešķirtā valsts pensija, kuras izmaksa pārtraukta likumā noteiktajos gadījumos vai pamatojoties uz apdrošinātās personas iesniegumu par atteikšanos saņemt pensiju, atjaunojama ar dienu, kad no jauna iegūtas tiesības uz pārtraukto pensiju vai saņemts apdrošinātās personas atsaukums par atteikšanos saņemt pensiju, ja no pensijas izmaksas pārtraukšanas mēneša nav pagājuši vairāk kā trīs gadi. Pēc triju gadu termiņa izbeigšanās valsts pensija piešķirama no jauna. Lai iegūtu tiesības uz pensijas piešķiršanu no jauna, no pensijas saņemšanas var atteikties jau no tās piešķiršanas dienas, ja valsts pensiju speciālajā budžetā tiek atmaksāta līdz pensijas pārtraukšanas mēnesim izmaksātā pensija.

Iesniegumu par atteikšanos saņemt pensiju var jebkurā laikā atsaukt. Pensiju summas par laiku, kad persona bija atteikusies no pensijas saņemšanas, netiek izmaksātas. Atjaunotā pensija par laiku, kad tās izmaksa bija pārtraukta, pārskatāma saskaņā ar šā likuma 26. pantu, ievērojot šo pārejas noteikumu 15. punktu;

11) *Izslēgts ar 05.08.99. likumu.*

12) ja apdrošinātā persona, kurai valsts pensija piešķirta līdz 1997. gada 1. janvārim, pēc 1996. gada 1. janvāra nostrādājusi vismaz trīs gadus, pamatojoties uz apdrošinātās personas iesniegumu, pensiju piešķir no jauna.

Ja šis no jauna piešķirtās pensijas apmērs pārsniedz divas minimālās darba algas, valsts pensiju speciālajā budžetā atmaksājama no 1996. gada 1. janvāra līdz vecuma vai izdienas pensijas piešķiršanai no jauna izmaksātā vecuma vai izdienas pensija. Šīs pensijas atmaksāšanai no vecuma vai izdienas pensijas, kas piešķirta no jauna, izdarāmi ikmēneša ieturējumi, kas aprēķināti pēc šādas formulas:

$$Ie = Ip:G:12$$

Ie - ikmēneša ieturējums,

Ip - izmaksātās pensijas summa laikā no 1996. gada 1. janvāra līdz vecuma vai izdienas pensijas piešķiršanai no jauna,

G - laika posms (gados), par kuru no pensijas piešķiršanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa. Izdienas pensijas piešķiršanas gadījumā izmantojams laika posms 60 gadu vecumā.

No jauna piešķirtās vecuma vai izdienas pensijas saņēmējam ir tiesības pieprasīt, lai viņam nosaka lielāku ikmēneša ieturējuma apmēru, kā arī izmaksāto pensijas summu valsts pensiju speciālajā budžetā atmaksāt vienā reizē;

12) apdrošinātā persona, kurai valsts pensija piešķirta līdz 1997. gada 1. janvārim un kurai, pēc 1996. gada 1. janvāra nostrādājot vismaz trīs gadus, līdz 1999. gada 1. septembrim no jauna piešķirta pensija, kuras apmērs pārsniedz divas minimālās darba algas, turpina atmaksāt vecuma vai izdienas pensiju valsts pensiju speciālajā budžetā no 1996. gada 1. janvāra līdz pensijas piešķiršanai no jauna saņemto vecuma vai izdienas pensiju. Atmaksājamās summas ikmēneša ieturēšanu neizdara laikposmā, kurā ir pārtraukta pensijas izmaksa;

- 13) valsts pensija, kas piešķirta līdz 1997. gada 1. janvārim, personām, kuras sasniegušas 80 gadu vecumu, palielināma par 10 procentiem no pensijas apmēra.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu, 27.12.96. likumu, 20.11.97. likumu, 21.10.98. likumu un 22.04.99. likumu, kas stājās spēkā no 01.05.99.

13) *Izslēgts ar 05.08.99. likumu.*

17. Piešķirot invaliditātes pensiju:

- 1) laikā no 1997. gada 1. janvāra līdz 2001. gada 1. janvārim, tā aprēķināma šā likuma 16. panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajā kārtībā, ņemot vērā apdrošinātās personas vidējo apdrošināšanas iemaksu algu par faktiski nostrādātajiem mēnešiem, bet ne vairāk kā par 36 mēnešiem pēc kārtas (neatkarīgi no tā, cik ilgs bijis pārtraukums darbā) periodā no 1996. gada 1. janvāra līdz invaliditātes pensijas piešķiršanai;
- 2) šā likuma 16. panta pirmajā daļā noteiktā maksimāli iespējamā apdrošināšanas stāža aprēķināšanai (arī pārrēķinot invaliditātes pensiju) ievērojami šo pārejas noteikumu 8. punkta nosacījumi.

1996. gada 27. decembra likuma redakcijā, kas stājās spēkā no 07.01.97.

18. Personām, kurām invaliditāte noteikta pirms šā likuma spēkā stāšanās, bet kuras šajā likumā noteikto vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu sasniegušas pēc šā likuma spēkā stāšanās, invaliditātes pensijas vietā aprēķināma vecuma pensija šādā kārtībā:

- 1) ja invalīds strādājis pēc šā likuma spēkā stāšanās, – saskaņā ar šā likuma 12. panta noteikumiem, piemērojot šo pārejas noteikumu 13. punktu. Ja apdrošinātās personas attiecīgā perioda vidējā apdrošināšanas iemaksu alga ir mazāka par valstī noteikto minimālo darba algu, ar 1997. gadu pensijas sākuma kapitāla noteikšanai ir ņemama vērā valstī noteiktā minimālā darba alga;
- 2) ja invalīds nav strādājis pēc šā likuma spēkā stāšanās, – saskaņā ar šā likuma 12. panta noteikumiem. Aprēķinot vecuma pensiju 1996. gadā, sākuma kapitāla noteikšanai ņemama vērā 1995. gada vidējā apdrošināšanas iemaksu alga, bet turpmākajos gados – 1996. gada vidējā apdrošināšanas iemaksu alga;
- 3) pensijas sākuma kapitāla noteikšanai par invaliditātes laiku līdz 1996. gada 1. janvārim, kad apdrošinātā persona tika atzīta par invalīdu (arī sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību) un nav strādājusi, bet ne ilgāk kā līdz vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanai, ņemama vērā šāda vidējā apdrošināšanas iemaksu alga (Vi):

1996. gadā – Vi ir 50 procenti no 1995. gadā noteiktās vidējās apdrošināšanas iemaksu algas;

1997. gadā un turpmāk – Vi ir 50 procenti no 1996. gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.96. likumu, kas stājās spēkā no 10.12.96.

19. Invaliditātes pensijas vietā piešķirtā vecuma pensija invaliditātes laikā nedrīkst būt mazāka par invaliditātes pensiju, kas saņemta līdz vecuma pensijas piešķiršanas brīdim. Invaliditātes grupas atkārtotas noteikšanas gadījumā, ja invaliditātes pārtraukuma laiks nav lielāks par vienu

mēnesi, vecuma pensijas izmaksa (arī invaliditātes pārtraukuma laikā) turpināma iepriekšējā apmērā.

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

20. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē:

- 1) likums «Par valsts pensijām» (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 1. /2., 51. nr.; 1993, 18. /19., 20. /21. nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993, 32. nr.; 1994, 6. nr.);
- 2) likums «Par valsts pensiju pagaidu aprēķināšanas kārtību» (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1993, 32. nr.; 1994, 6. nr.);
- 3) Latvijas Republikas Augstākās padomes lēmums «Par Latvijas Republikas likuma «Par valsts pensijām» spēkā stāšanās kārtību» (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1991, 1. /2., 51. nr.).

21. No 1997. gada 1. jūnija līdz 1999. gada 31. decembrim izmaksājamā pensija nedrīkst pārsniegt apmēru, kas aprēķināts, ņemot vērā sociālajai apdrošināšanai pakļauto gada darba ienākumu robežu.

1997. gada 22. maija likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

22. Līdz 1997. gada 1. jūnijam vecuma pensijas, kas piešķirtas 1997. gadā, pamatojoties uz apdrošināšanas personas pieprasījumu, pārrēķināmas, ņemot vērā 1996. gadam noteikto vidējo apdrošināšanas iemaksu algu, ja apdrošinātajai personai 1996. gadā bija bezdarbnieka statuss un apdrošināšanas stāžs Latvijā pensijas pieprasīšanas brīdī nav bijis mazāks par 30 gadiem.

1997. gadā piešķirtā vecuma pensija politiski represētajām personām pārrēķināma saskaņā ar šo pārejas noteikumu 13. punkta nosacījumiem.

Pēc 1998. gada 1. janvāra invaliditātes pensijas vietā piešķirtā vecuma pensija pārrēķināma saskaņā ar šo pārejas noteikumu 19. punkta nosacījumiem, pamatojoties uz valsts pensijas saņēmēja pieprasījumu.

1997. gada 22. maija likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.97. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.98.

23. Ja tiek iegūtas tiesības uz pensijas palielināšanu sakarā ar apdrošināšanas iemaksu papildināšanu par periodu pirms pensijas piešķiršanas (pārrēķināšanas), pensija pārrēķināma ar tās piešķiršanas (pārrēķināšanas) dienu. Pensijas pārrēķins izdarāms ne biežāk kā vienu reizi pusgadā.

24. Ar 1999. gada 1. septembri apdrošinātajām personām – vecuma vai izdienas pensiju saņēmējām – vecuma vai izdienas pensiju no jauna nepiešķir.

25. Ar 2000. gada 1. janvāri vecuma pensiju nepiešķir sievietēm, kuras nav sasniegušas šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu (ievērojot pārejas noteikumu 8. punktu).

26. No 2000. gada 1. janvāra līdz 2005. gada 1. janvārim obligāti sociāli apdrošināmām personām (darba ņēmējiem vai pašnodarbinātajiem) ar nākamā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā pensijas saņēmējs kļuvis par obligāti sociāli apdrošināmo personu, pārtraucama valsts pensijas un saskaņā ar nolikumu «Par izdienas pensijām» un nolikumu «Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)» piešķirtās izdienas pensijas izmaksa, ja tā pārsniedz valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta divkārtu apmēru. Pensija, kas piešķirta pēc 2000. gada 1. janvāra, neatkarīgi no tās apmēra sociāli apdrošināmām personām netiek izmaksāta. Pensijas izmaksa atjaunojama ar nākamā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošināmās personas statuss.

27. Obligāti sociāli apdrošināmām personām (darba ņēmējiem vai pašnodarbinātajiem) – sievietēm, kuras izmanto tiesības priekšlaicīgi saņemt vecuma pensiju un nav sasniegušas šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu (ievērojot pārejas noteikumu 8. punktu), pārtraucama valsts pensijas izmaksa neatkarīgi no tās apmēra. Pensijas izmaksa atjaunojama ar nākamā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošināmās personas statuss.

28. Latvijas Republikas pilsoņi, kuri līdz 1999. gada 1. septembrim izbraukuši uz pastāvīgu dzīvi ārvalstīs, turpina saņemt Latvijas Republikā piešķirto valsts pensiju.

1999. gada 5. augusta likuma «Grozījumi

likumā «Par valsts pensijām»

Pārejas noteikumi

1. Šā likuma 7., 9., 12., 14., 15., 18. un 25. pants stājas spēkā 1999. gada 1. septembrī.
2. Šā likuma 1., 2., 4., 5., 8., 10., 11., 13., 16., 17., 19., 20. un 21. pants stājas spēkā 2000. gada 1. janvārī.
3. Šā likuma 3. pants stājas spēkā 2000. gada 1. jūlijā.

PASŪTĪTĀJS: CENTRĀLĀ VĒLĒŠANU KOMISIJA
IZDEVĒJS: AS McĀbols
PASŪTĪJUMA Nr. 1999.1828.5000.
IZDEVĒJDARBĪBAS LICENCE Nr. 2-0669

Elektroniskā versija sagatavota Centrālās vēlēšanu komisijas sekretariāta